

genaattori Lowell Weicker (R-Conn.) joutui pidätetyksi viime viikon maanantaina Washingtonissa, koska hän protestoi Etelä-Afrikan suurlihetystön edustalla maan hallituksen harjoittamaa rotuerottelua vastaan.

Hugo L. Mäkinen (Helsinki)

Vieraskielisiä, mutta silti amerikkalaisia

Suomalaisia lehtiä on ilmestynyt Yhdysvalloissa jo sadan vuoden ajan, jopa sitäkkin kauemmin. Eloissa olevista kuuluu Raivaaja kaikkein vanhimpiin joukkoon. Wonderful!

Vanhaasta maasta tulleet olivat yleensä luku- ja kirjoitustaitoisia. Tosin lukeminen kävi usein hitaasta ja tankaten ja Atlantin yli lähetetty kirjeet olivat täynnä harakanvarpaita, mutta aina niistä selvi saatiin.

Pohja siis oli olemassa suomenkielisten lehtien perustamiseksi. Jos ajattelee koko aikaa 1870-luvulta lähtien, tuolla kielellä painettujen suomalaisten päivän-, viikko-, kuukausi- ja lehtien lukumäärä on ehtinyt nousta satoihin.

Jäljellä on enää vain muutama, mutta hyvä niinkin Sitkeästi on pidetty kiinni vanhoista perinteistä, kuten Raivaajankin esimerkki osoittaa, eikä tulevaisuudessakaan anneta hevni periksi, se on varma.

MILJOONASIIRTOLAISUUS

Amerikka - tarkoitan tässä Yhdysvaltoja - tuli kauan toimen muuttaman harvan kielen varassa. Ne olivat englantia, espanjaa, saksaa ja ranskaa sekä ripauksia verran hollantia, italiaa ja skandinaavisia kielisiä.

Suuri siirtolaisuus ei ollut vielä alkanut, se tuli vasta 1850-luvulta alkaen. Mutta kun se pääsi vauhtiin, kymmenien miljoonien tulijain tuomisiin kuului kapsäkkikaupalla uusia kielisiä.

Niiden seassa oli myös suomalaisia. Tosin sitä oli puhuttu muutamia sadan hengen voimin jo Delawaressa ja - ihmme ja kumma! - kaukana Alaskassakin, jossa 1840-luvulla ehti vaikuttaa mm. Suomen kansakouluun isä pastori On Cygnaeus.

Alaskahan kuului vuoteen 1867 saakka tsaarin Venäjälle. Sitä tietä suomalaisia sitten joutui kaulkisee n Venäjän-Amerikkaan.

Miljoonasiirtolaisten lukua kirjotustaito oli monesti sitä ja tätä. Enimmäkseen sitä ei ollut lainkaan. Opeteleminen alkoi vasta uudella mantereella tämän ilmapammissa ja vaipaammissa oloissa.

Ensimmäisten toimenpiteiden kuului omakielisten lehtien perustaminen. Kirjassaan "In Many Voices" Edward Hunter sanoo walesilaisten saaneen ensimmäisen lehtensä 1851, tšekien 1874, unkarilaisten heti kansannousunsa jälkeen 1848, ruotsalaisten 1851 ja 1876 sekä norjalaisten 1887.

Puolan- ja venäjänjuuralaiset perustivat lehtensä 1872, italialaiset 1880, kiinalaiset 1891, kreikkalaiset 1894 ja niin edelleen.

leen. Suuri harppaus eteenpäin tapahtui kuluva vuosisadan kahden ensimmäisen vuosikymmenen aikana.

Yhtenä paljonpuhuvana esimerkinä voi pitää vaikkapa ukrainalaisia. Vuosien 1886 ja 1938 välisenä aikana he ehtivät perustaa 135 erilaista lehteä, joukossa kuusi päivälehteä ja useita 2-3 päivälehteä.

Hunterin 25 vuotta sitten lausuma lista käsittää jo mainittujen kielten lisäksi myös espanjan, portugalin, japanin, slovakian, liettuan, armenian, arabian, kroatian, heprean, sloveenin, puolan... kielistä riittää pitkälti. Seassa on tietysti myös suomi.

Saksa ja espanja ovat aivan erikoisessa asemassa Yhdysvaltojen toiskielisten lehtien välillä.

Siirtolaisuus Saksasta ja saksaa puhuvista maista alkoi jo varhain, nimittäin 1600-1700-luvulla. Niin voimakas oli saksan vaikutus, että itse Benjamin Franklin ryhtyi julkaisemaan saksankielistä lehteä 6. toukokuuta 1732, siis 250 vuotta sitten. Lehti eli kuitenkin vain kahden numeron verran.

Filadelfian (Philadelphian) saksalaiset ryhtyivät itse toimeen 1739. Lehten nimi oli kerrassaan omalaatuinen: "Der Hoch-Deutscher Pennsylvanischer Geschichtsschreiber oder Sammlung der wichtiger Nachrichten aus dem Natu und Kirchenreich" eli englanniksi "The High-German Historian, or Collection of Important News from the Kingdoms of Nature and the Church".

Niin näkyvä oli saksan asema silloisessa siirtokunnissa, että ensimmäinen uutinen Yhdysvaltain itsenäisyysjulistuksesta painettiin saksankieliseen lehteen heinäkuun 5. päivänä 1776.

Se oli nopeata uutistoimintaa se! Amerikan Yhdysvallathan oli vasta yhden päivän ikäinen.

Vaikka saksankielisten lehtien lukumäärä ja lukijakanta laskivat rajusti ensimmäisen ja toisen maailmansodan aikana ja jälkeen, saksalla on yhä vielä vankka asema toiskielisten lehtien joukossa.

Espanjaa on puhuttu ja kirjoitettu Yhdysvaltain etelä- ja lounaisosissa jo vuosisatojen ajan. Tämä on vaikuttanut myös espanjankielisten lehtien syntyyn ja kasvuun.

Jos otetaan huomioon puertoricolaiset lehdet, ns. kuubalaiset lehdet, maksikonisirtolaisten äänenkannattajat, keskiamerikkalaiset siirtolaiset jne., espanjaksi ilmestyviä lehtiä on nyt enemmän kuin millään muulla kielellä englantia lukuun ottamatta.

Saksan espanja on sivuuttanut jo ajat sitten. Aivan omansaa-rekkeensa muodostavat ne lehdet, jotka perustuvat New Yorkin satojen tuhansien puertoricolaisten antamaan kannatukseseen.

TUHANSIA LEHTIÄ, MILJOONIA LUKIJOITA

Vaikka valtava enemmistö Yhdysvaltain vieraskielisistä eli ei-englanninkielisistä lehdistä on pieniä - muutaman kymmenen tuhannen kappaleen painos - on jo lähes harvinaisuus - niiden yhteinen levikki nousee miljooniin.

Mitään tuoreita lukuja minulla ei ole, mutta esim. vuonna 1960 vieraskielisten lehtien kokonaislevikki nousi 7,6 miljoonaan. Sekä lehtien että lukijain määrä on toki laskussa, joskin sitä on hillitsemässä mm. itäaasialaisten sekä keskiamerikkalaisten siirtolaisten luvun lisääntyminen.

Ilman muuta voi siis lopuksi todeta, että vieraskielisten lehtien varsin voimakas vaikutus jatkuu yhä. Kuka se taas sanokaan aikanaan: Elämän rikkaus on sen moninaisuudessa.

Jos missä, tämä pätee Amerikassa.

Lyyli Nieminen oli syntynyt Tampereella vuonna 1890 ja kuoli samassa kaupungissa vuonna 1976. Hän toimi terveysasarena Ristinaassa ja Laviassa, sekä tuberkuloositoipilaskodin ja vanhainkodin johtajana. Vuodet 1927 - 1943 hän vietti Laviassa ja sieltä on nämä muistelmät.

Riihon kylässä asuva Arvi Vihtilä sairasti tuberkuloosia. Hän oli useaan otteeseen hoidettavana Satalinnan parantolassa, mutta joka kerta ylläkkäri poisti hänet sairaalasta juopottelun takia.

Enimmäksi ylläkkäriillä ei ollut kovin hyvä muisti, tai sitten hän jaksoti uskoa ihmisen hyvytyteen, kun hän aina uudelleen otti Arvin takaisin hoitoon, kun terveyssisar sitä pyysi.

Talvisodan alkaessa Vihtilällä oli taas edessä parantolaan meno, mutta hän ilmoitti Lyylielle että hän mieluummin lähtisi sotaan kuin sairaalaan. Lyyli tiedusteli väpeliitä voiko Vihtilä päästä mukaan. Niin Arvi lähti ja matkaveiviksi komppanian väpeliille Lyyli antoi ohjeet, että Vihtilä oli siirrettävä vanhojen miesten joukkoon, niin ettei voi tartuttaa nuoria.

FOR SALE

Used Elliott Addressing Machine. Good working condition.

Raivaaja Publishing Co.
P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420
(617) 343-3822

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljy Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON CONN.

IMATRA SEURA

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Mauno Laurila, puh.johd.
SAUNA TILAUKSESTA!

PAIVALLISET joka sunnuntai klo 2 p.

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. N.Y.C.
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

SUOMALAINEN PAIKANHALLITUSTOIMISTO

ILIDA KOTILA ja VIRGINIA KOTILA MUILEBERG
HYVIA PAKKOJA SAATAVANA

Soittakaa 288-6562 area code (212) tai kirjoittakaa osoitteella:

Finnish Employment Agency, Inc.
206 East 85th St.

New York, N.Y. 10028

New Jersey'n Sea Girt kaupungin asukkaat ovat aina mielisesti nähneet Jerry ja Jennifer Joycen kävelyllä 17-kuukauden ikäisten viitostensa kanssa. "Lääkärin sanovat monilapsisuuden olevan mahdollisen seurauksen ryhtyessäni ottamaan Pergonalia (hedeimällisyyslääkeaine)". Jennifer sanoi ja lisäsi perään. "Jerry'n mielestä kaksoiset kuulosti hienolta. Hah!" Joyce sanoi heidän kotinsa kaikkien kaappien olevan pullojaan valloja Christpheria, Ryania, Laurenia, Kevinia ja Megania varten.

Tapaus Arvi Vihtilä

Muistimerkintä Paavo Aro.

Sodan alkaessa Lyyli sai määräyksen, että hänen on heittäminen viitostensa kanssa. "Lääkärin sanovat monilapsisuuden olevan mahdollisen seurauksen ryhtyessäni ottamaan Pergonalia (hedeimällisyyslääkeaine)". Jennifer sanoi ja lisäsi perään. "Jerry'n mielestä kaksoiset kuulosti hienolta. Hah!" Joyce sanoi heidän kotinsa kaikkien kaappien olevan pullojaan valloja Christpheria, Ryania, Laurenia, Kevinia ja Megania varten.

Kun sairaala oli valmis, ei haavoittuneita alkanutkaan kuulua. Viimein parin viikon kuluttua ilmoitettiin, että nyt on tulossa asemalle juna, jossa tulee sairaalaan haavoittuneita.

Sairaalan henkilökunta lähti vastaanottamaan potilaita. Juna ei ollut vielä kunnolla pysähtynyt asemalle, kun Vihtilän Arvi hyppäsi junasta ja käyttäen heiluttaen tervehti Lavian terveysasarta.

Lyyli oli ihmeissään: "Mitä sinä, Arvi, sieltä ensinmäisenä tulet?" Arvi vastasi: "Se ruurin käry ei sopinu mun keuhkoilleni".

Sairaalan toimittua jonkun aikaa tuli tiedustelu, olisiko parmpikuntolsten potilaiden joukossa sellaisia, jotka olisivat halukkait lähtemään Reposaaren venäläisen sotavankileirin vartioksi.

Arvi ilmoittautui ensimmäisenä. Kun sairaalan johtaja sai tietää, että Lyyli tuntee Arvin entuudestaan, hän kysyi, olisiko Arvi sopivat sotavankileirin vartioksi.

Empimästä Lyyli vastasi: "Erittäin sopiva. Yksikään vanha ei olisi sen jälkeen leirissä".

Hyvä tuttavamme

AILI NIEMINEN

S. toukok. 11, 1910 New York, N.Y.
K. jouluk. 29, 1984

Hänet haudattiin Rose Hill hautausmaahan, Linden, N.J.
Häneltä jäi sukulaisia Suomeen ja Kanadaan

Sleep in Peace, Aili.
Siiri Kanerva ja perhe

4304 Furman Ave. 3 A
Bronx, N.Y. 10466

Gala Kalevala

Kalevalan tuntijoita

puhujaksi Finnfestille

Kolme eurooppalaista Kalevalan tuntijaa, kaksi Suomesta ja kolmas Englannista, tulevat puhumaan FinnFest USA '85 juhlassa Hancockissa Michiganissa heinäkuussa.

Näitten tiedemiesten luennot muodostavat tulevan Gala Kalevala juhlan kulttuuritieteen huipun. He puhuvat englanniksi, että amerikkalaiselle yleisölle voidaan välittää tietoa suomalaisen Kalevala kulttuurin saavutuksista.

Helsingin yliopistosta tulevat fil. tri, Juha Y. Pentikäinen, uskontotieteen professori, ja lääketieteen tri, Kalle Achte, psykiatrianosaston johtaja. Lontoon yliopistosta tulee fil. tri, Michael Branch, slaavilais- ja itäeurooppalaisten osaston johtaja.

Pentikäinen luennoi kaksi kertaa, aiheinaan: "The Kalevala and the Spiritual Quest" ja "Finnish Mythology in Rock Art and the Human Mind".

Achten kaksi puhetta ovat "Ancient Finnish Healing, by Magic in the Kalevala" ja "Themes of Suicide and Death in the Kalevala".

Branch puhuu kaksi kertaa "The World View of the Kalevala and the World of Lönner" ja "The Kalevala in Poetry, Music and Drama".

AMERIKKALAISIA PUHUJIA

Onhan Amerikassakin Kalevalan tuntijoita. Heidän edustajansa tulevat myös puhumaan. Tri Stephanie Cain Van D'Elden, joka toimii Minnesotan Yliopiston Immigration Research Cen-

terissä, puhuu naisten osasta Kalevalassa, "Role of Women in the Kalevala". Maisteri K. Pettajana Minnesotan Yliopistossa, puhuu aiheesta, "The Significance of the Kalevala in America Today".

FinnFest '85 juhlan teema on Kalevala, koska Kalevalan julkaisemisesta on kulunut 150 vuotta. Kalevala on noussut maailman kuuluisuuteen, sitä on verrattu maailman kulttuurisaavutuksiin.

FINNFEST-SUURJUHLA

Paljon muuta vaihtelevaa tulee FinnFestin tapahtumiin. Kansantansseja, musiikkiesityksiä, suomalaiset ruuat, käsitönnäyttelyt, taide-esitykset, hartausilaisuudet, kokko, lehtimaja, tori, kitsi, illalliset, seurustelua, juokeukipailut, kansanpukunäytös, teatteri, filmejä, lastenohjelmaa, ja erityiset, avajais- ja päätöseseremoniat.

Suomi Collegen ja Michigan Technological Universityn kampukset ja Houghton Countyn arena ovat varattu käyttöön.

FinnFest '85 on kolmas jätystyössä, edelliset pidettiin Minneapolisissa ja Fitchburgissa. Neljäs menee sitten ensi vuonna San Franciscon lähennäälle Californialle.

Ylä-Michiganissa Suomi Collegen lähellä lasketaan asuvan noin 30,000 amerikansuomalaista. Tähän perustettiin Suomi Opisto v. 1896. Paikkakuntalaiset ja vieraat tulevat juhlaan.

FinnFest USA '85 on 25-28. heinäkuuta, 1985. Varatkaa paikat, pyytäkää lomakkeet, osoite, FinnFest, Suomi College, Hancock, MI 49930.

Arkkipiispa Vikstrom

Hancockiin.

HANCOCK, MICH. - Suomen arkkipiispa John Vikström vieraillee Suomi Collegessa maalisuun 6 päivänä. Vierailu kuuluu arkkipiispan U-matkaan, minkä aikana hän pystyy myös New Yorkissa, Houstonissa, Minneapolisissa ja Chicagossa.

Vikström, 53, on ensimmäinen arkkipiispaksi nimetty Suomen ruotsinkielisestä hiipakunnasta sitten vuoden 1917. Presidentti Mauno Koivisto nimitti hänet virkaansa vuonna 1982.

Arkkipiispana Vikström istuu Suomen eduskunnan kirkkokomiteassa, johtaa kirkon ulkomaan virastoa. Hän on lisäksi Turun hiippakunnan piispa. Hän on Suomen 12. arkkipiispa.

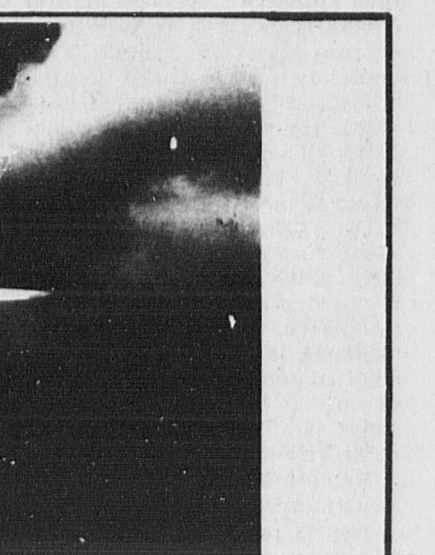
Vikströmin valinta oli merkittävä, koska hän on suhteellisen nuori teologi, joka on ajateltavaltaan edistysmielinen, telutavaltaan edistysmielinen. Hän itki julkisesti Suomen kirkon kieltäessä naispappeuden.

Matkansa aikana arkkipiispa Vikström tapaa Amerikan luterilaisia piispoja, Hancockissa hän viettää yhden päivän. Aamulla hän puhuu suomeksi Gloria Dei Lutheran kirkossa.

Arkkipiispa John Vikström

Hän tapaa myös paikallisen papiston edustajia. Hän puhuu englanniksi Suomi Collegessa, pitää lehdistökonferenssin ja puhuu Suomi Collegen lounastilaisuudessa. Iltapäivällä hän vieraillee Kuparisarealla, illalla hän saarnaa Gloria Dei kirkossa.

Useimmat näistä tilaisuuksista ovat yleisölle avoimia.

FLY SAS TO FINLAND

Enjoy wide body comfort from our five gateway cities—New York, Chicago, Los Angeles, Seattle and Anchorage. Make convenient connections throughout Scandinavia to the principal cities in Finland.

Ask your Travel Agent about Scandinavian Airlines convenient schedules, low air fares and traditional hospitality and service.

SAS

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$495 • SEATTLE \$595

LOS ANGELES \$695 • MONTREAL *

*AIRFARES AND RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY

FOR RESERVATIONS CONTACT:

HANSLIN

TRAVEL SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones: 212 832-8989 800 223-0567

The Finnish-American

RAIVAAJA

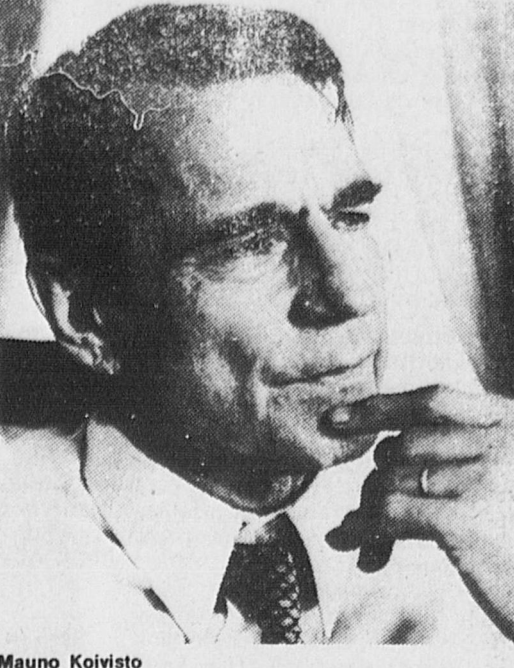

As arms talks resume--

Koivisto wants pledge for a nuclear free North

On January 1 Finland's President Mauno Koivisto delivered his annual New Year Message to the Finnish people. The following excerpts were taken from the translation prepared by the Ministry for Foreign Affairs in Helsinki.

The year just ended saw the climate in international relations take a turn toward the better. Exchanges of accusations were replaced by declarations of willingness to improve trust between nations and to agree on limitations of armaments. After an interval of more than a year new negotiations on nuclear and space weapons seem to be in the offing. In a few days the Minister for Foreign Affairs of the Soviet Union and the United States will meet to discuss the framework for the negotiations and their commencement.

Mauno Koivisto

With these negotiations ahead, the moment is opportune to voice our own concern regarding the weapons systems which give us special problems.

Cruise missiles first became the subject of debate over ten years ago. At that time, relatively little was known of them. Now we know more. In the military sense they may have their own significance. However, in the political perspective, in particular from the point of view of disarmament, their negative characteristics are numerous.

We have pursued our efforts to establish a Nordic nuclear weapon-free zone and continued to seek understanding for it among the nuclear weapon powers. Their pledges not to use or threaten to use nuclear weapons in the Nordic area are needed.

The creation of a nuclear weapon-free zone would be one way of diminishing fear, easing tension and strengthening the

security of zonal states, without adversely affecting the interests of any outside power.

Our appeals for and work toward the establishment of a nuclear weapon-free zone and the banning of cruise missiles are not based on a fear of increased likelihood of a nuclear war breaking out in Europe. On the contrary, recent development appears to have rendered less credible the plausibility of waging a limited nuclear war. It is widely assumed that a first use of nuclear weapons will inevitably lead to their extensive use. Threatening with the use of nuclear weapons has become tantamount to threatening general annihilation.

Relations between major powers have taken a positive turn. Nevertheless, increasingly effective instruments of destruction are continuously planned, developed and produced. A turn also in this regard during the coming year would be of great importance.

Italian Hall now a memory

CALUMET Mich. - The Italian Hall at Seventh and Elm Streets in Calumet no longer poses a threat to passersby nor remain a grim reminder of the 1913 Christmas party for striking miners and their families that ended in disaster.

Seventy-three persons perished when someone falsely yelled fire. The partygoers fled and became trapped in the stairwell by doors that opened inward.

Estimates to raze the hazardous structure were in the \$50,000 range, yet the demolition became a reality when Herman Gundlach Inc. donated its equipment and members of the AFL-CIO, Local 324, donated their expertise and labor due to the significance of the building to organized labor.

Dale Koski of Escanaba, Mich., organized the demolition effort. He had an affinity for the Italian Hall cause since it was brought up at a AFL-CIO Quarterly Conference about two years ago.

Koski said they could not forget the Hall, and a committee

was formed to check the feasibility of repairing the structure. After it was determined that renovation was not feasible the local worked with the Friends of the Italian Hall and the Village of Calumet. Demolition was agreed upon with the erection of a memorial park after the razing.

Spectators, for the most part, were glad to see the building razed. Dean Cote, one of the crane operators, said that it was the toughest building he's worked on; tough like the people who built it.

Although further demolition is needed and cleanup is required before the park can be erected, Local 324 said it will see the project through to fruition to honor those who died in the disaster, the high price they paid for the right to bargain collectively.

The firm of John Roger Johansen has completed the architectural sketches for the park. By Peggy Germain

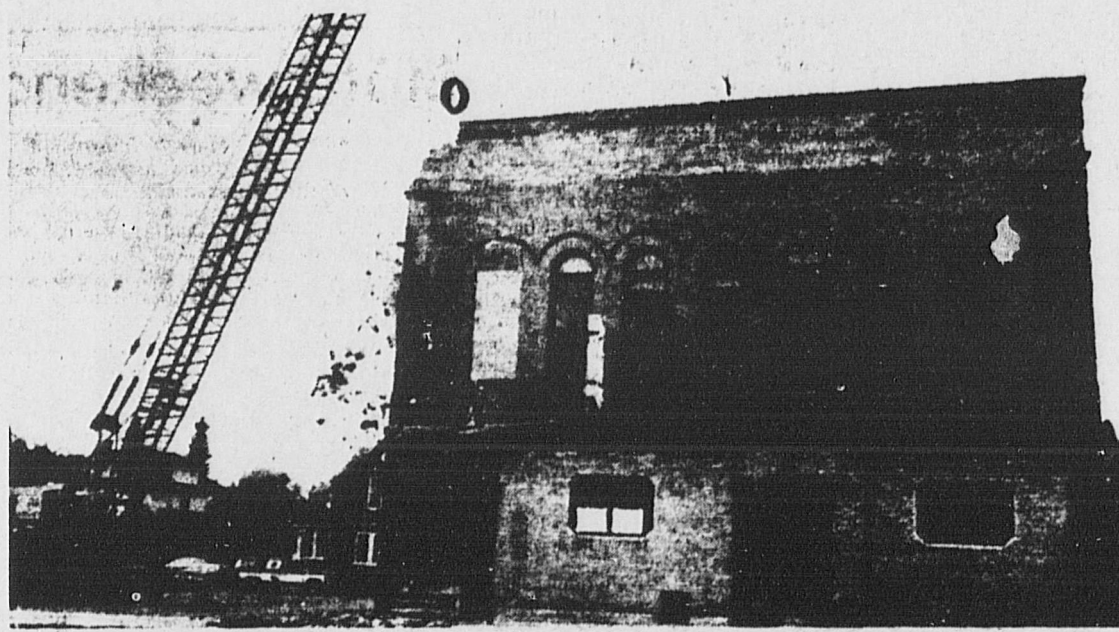
The legendary Copper Country strike, during which the Ita-

lian hall tragedy took place, started on July 23, 1913. Finnish immigrants played a major role in this strike, as many were employed as copper miners in Michigan's Upper Peninsula. Socialists John Vähimäki, a former editor of Raivaaja, Frank Aaltonen, and Charles Hietala led the Finnish miners as organizers for the Western Federation of Miners.

Long and bitter, this strike sharply divided the Finns into two camps, the conservative, pro-mine owners and the socialist, pro-union, workers.

In the Italian Hall on that fateful Christmas eve of 1913, 47 of the 73 who lost their lives were Finns. Most of them were miners' children who were smothered or trampled on the steep stairs of the Hall. Astrid had it, it was someone against the strike who yelled "fire" as a grisly joke.

The strike was called off by the union in April, 1914. It was a failure, but you can't say the miners lacked the courage to stand up against corporate power.

The famous Italian Hall in Calumet, Mich., site of a disastrous false-alarm fire in 1913 that killed 73 people (47 of whom were Finns), was torn down last year. The photo shows the wrecking ball striking the hall for the first time.

Archbishop of Finland to visit US

The Rev. John Vikström, archbishop of the Church of Finland, will be on a U.S. tour this winter. He will be visiting New York, Houston, Minneapolis, Chicago and Hancock, MI.

Vikström, 53, is the first bishop to be named Archbishop of the Church of Finland since 1917. Finland has two official churches, Lutheran and Eastern Orthodox. The Lutheran Church, which Vikström heads, is by far the dominant church. It represents more than four million people, or 90 percent of Finland's population.

Vikström is to the Church of Finland what the Archbishop of Canterbury is to the Church of England. He was appointed to the post by the president of Finland in 1982, from a slate of three nominated clergy in a church election.

As archbishop, Vikström serves in the Finnish Parliament's church committee, heads the church's national administration, and heads the church's foreign office. He also is bishop of the Turku diocese, the oldest church unit

in Finland. He is the 12th archbishop Finland has had.

Vikström's appointment to the post was notable because he is a relatively young theologian who has progressive views. He wept publicly, for instance, when the Church of Finland failed recently to sanction women as ministers.

Vikström was raised in a Swedish district of Finland and speaks several languages, including English. He studied at both the University of Helsinki and Abo (Turku) Academy. He has a doctoral degree in theology, ethics and culture. He is an athlete and an accomplished soccer player.

Prior to becoming archbishop, he served as Finland's representative to international ecumenism; attended the World Council of Churches in Sweden in 1968 and again in Canada in 1983; and is a member of Finland's delegation to the World Council of Churches. He held numerous academic and church positions before becoming archbishop.

Vikström is married and has three children. His wife, Birgitta, will accompany him on his tour.

The visit by the archbishop is in connection with a meeting of the American Lutheran Bishops, who are in the process of unifying segments of the Lutheran faith in the U.S.

Vikström will spend March 6 in the Hancock area. He will breakfast and speak in Finnish at Gloria Dei Lutheran Church in the morning, meet with area clergy, speak in English at Suomi College in the late morning, hold a noon press conference, address a luncheon at Suomi, tour the Copper Country in the afternoon, dine in the evening at Suomi, and preach at an evening service at Gloria Dei.

The memoirs of a Visiting Nurse

recorded by Paavo Aro - translated by Roy Helander

Lyyli Nieminen was born in Tampere in 1890 and died in the same city in 1976. She served as a visiting nurse in Ristina and in Lavia, and as the head of a home for recovering TB patients as well as an old folks' home. She served in Lavia, a small town in Satakunta, about half way between Pori and Tampere from 1927 to 1943. Her memoirs give a good picture of a small rural town of the time.

The Arvi Vihtilä case

Arvi Vihtilä from the village of Riho had tuberculosis. He had been a patient at the sanitarium several times, but the chief doctor always sent him home because of his drinking.

Obviously, however, the chief had a poor memory or believed in the innate goodness of man, for he always accepted him again, whenever Lyyli asked him.

When the winter war started, Vihtilä was again supposed to go to the sanitarium, but he told Lyyli that he preferred to go to war. Lyyli asked the head of the company that was being formed of local enlistees if Vihtilä could join them. And so Arvi went, Lyyli warning the sergeant that he must be kept with the older men, so as

not to infect the youngsters with his drinking.

At the start of the war Lyyli was commanded to found a hospital at the agricultural school in Kokemäki. So she went and the hospital was formed, for she was a go-getter and a great organizer. When the hospital was ready, no wounded showed up for quite some time.

Finally word came after some weeks that the train would have some wounded on it. The staff went to the station to meet them. The train had hardly stopped when the first one of war Arvi, waving his hand to Lyyli,

"How come you are getting off the train first, Arvi?"

He replied, "The smell of gunpowder didn't agree with my TB."

After some time an inquiry came as to whether any of the patients were willing and able to become guards at the Russian prisoner-of-war camp in Reposaari. Arvi was the first to volunteer.

When the director asked Lyyli's opinion, having heard that they were acquainted, Lyyli replied at once, "He's just the man. There wouldn't be a single prisoner left in the camp."

"The Arvi Vihtilä Case" can be found in Finnish on page 3.

Maynard, Mass.

Finnish Night

The Maynard Historical Society will honor the Finnish people of the town at its next meeting on Monday, January 28, to be held at Fellowship Hall of Union Congregational Church.

The meeting is at 7:30 p.m. and the program will follow. However, the hall will be open at seven o'clock for those wishing to look at the displays.

Roy Helander, a member of the Program Committee of the Society, will speak. He urges all Finns to come to the meeting and contribute their memories and observations of what it was like to be a Finn in Maynard in years past.

If anyone has pictures taken at the functions of the various organizations, they are most welcome, as are examples of Finnish design. Call Roy at 897-9455.

Boston, Mass.

Finlandia Foundation

Veikko Vuorikari, senior executive vice president of the Regional Development Fund (Kehitysaluerahasto) of Finland, will be the guest speaker at the January 27 meeting of the Finlandia Foundation's Boston Chapter.

His talk will cover recent developments in the Finnish economy, financing small businesses in Finland and the Regional Development Fund. He will also describe his role here in the U.S., relating to the transfer of technology and venture capital.

From Kuopio, Finland, Vuorikari is living in Cambridge for a year.

The annual business meeting of the Boston Chapter will precede Vuorikari's presentation. Chapter members will vote to elect the new board of directors. The board will then elect a slate of officers for the year.

The hospitality committee for this month's meeting will be headed by Barbara Aalto, assisted by Frances Cole, Anneli Johnson, Ruth Koivisto, Terttu Savoie, Cynthia Weller, and Kerttu Winter.

The meeting will be held at the International Institute, 287 Commonwealth Ave., Boston and will start at 3 p.m.

Attention typists!

Raivaaja needs substitute typists who know both Finnish and English. Interested persons please call 343-3822 or stop by at Raivaaja's office, 147 Elm St., Fitchburg.

R. W. BICKFORD
INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street Ashburnham, MA 01430
Telephone 827-5909

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO
Tel. 836-2113
42 Main St. Newport, N.H.

Smith Funeral Home
ELDEN J. BJURLING
69 Vernon St. Gardner, Mass.
Tel. 432-0377

Marmorisia ja graniittisia hautakivia
BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Helsinki card

back for '85

Helsinki Card will be available for tourists again in 1985, according to the Finnish Tourist Board. The card allows free admission to museums and attractions in the Finnish capital, as well as free, unlimited transport on the city's public transit system. The card, available in Helsinki from the City Tourist Office, is priced approximately \$7.25 for one day, \$10 for two days and \$12 for three days. Cards for children under 12 years old cost less.

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton Street, Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITOITA ja LÄMMITYSLAITTEITA
Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappia ja pakastajia, Kitchenaid astiansukoneita.

KALENTERI

CALIFORNIA

Feb. 16--The Finlandia Foundation sponsors the Kalevala Players' presentation of "The Joys & Sorrows of Väinämöinen," 8 p.m., L.O.O.F. Hall, 121 South B St., San Mateo.

MASSACHUSETTS

Jan. 27--Finlandia Foundation monthly meeting, 3 p.m., 287 Commonwealth Ave., Boston. Veikko Vuorikari, senior executive vice president of Finland's Regional Development Fund, speaker.

Jan. 28--Maynard Historical Society presents a Finnish night, 7:30 p.m. Roy Helander will speak on the history of the Finns in Maynard. Union Congregational Church, Main St., Maynard.

Feb. 2--Dance at Saima Park, 8 p.m., Fitchburg. Music the Hi-Lites.

Feb. 4--Finnish Central Committee meeting, 7:30 p.m., Kaleva Kori, 107 Mechanic St., Fitchburg. Planning the Kalevala Day program on March 3.

MICHIGAN

Jan. 26--Annual Las Vegas Nite, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills.

NEW YORK CITY

Jan. 26--"From Folk to Nation," symposium to commemorate the 150th anniversary of the Kalevala, 1-4 p.m., Columbia University, Philosophy Hall, 116 Street and Broadway. Call (212) 280-3925 for more info.

Jan. 31--Feb. 2 & 5--Martti Tälvelä, bass, with New York Philharmonic (Zubin Mehta, cond., and Eva Marton, soprano; Peter Hofman, tenor) concert at Avery Fischer Hall, Lincoln Center, NYC Wagner: "Die Walküre," Act I (Box office tel. 212-874-2424)

WASHINGTON D.C.

Jan. 24--Symposium: "The Kalevala and Finnish Identity in Finland and America," 9 a.m.-5 p.m., Whitall Pavilion, Jefferson Building, Library of Congress. A commemoration by the American Folklife Center of the 150th anniversary of the Kalevala

Travels in Europe

By Gladys Mankinen
(continued from last week)

The Passion Play was held in a theater where the stage was in the open, but the audience had a roof over them. The dialogue was in German, but it was very understandable as to what was happening. I enjoyed watching the acting. The morning session was from 9:30 to 11:30 a.m. We had a three-hour lunch break. I took that time to walk around the area and browse in the stores. Oberammergau as also other parts of Bavaria, has the prettiest houses and buildings. An unusual characteristic are the paintings on the outside walls mostly painted in pink colors. The houses and buildings usually have balconies with flowers all across the railing. The Play started again at 2:30 p.m. and ended at 5:15.

Another interesting spot in Germany was Swabish Hall, where from our hotel windows we could see the Merchant of Venice being presented on the steps of a Catholic Cathedral. It too was in German. The audience sat in chairs in the courtyard.

One of the castles we went up to see was the castle of Mad King Ludwig. This is the castle Walt Disney used as a model. We went up by small bus. I thought we were coming down by bus also, but that was not to be. We had to make it down on our own.

Since I was still having back trouble, which bothered me when walking, the news was terrifying. The choice was either walk down or set up housekeeping on that mountain top. I started walking with the help of my cane and another tour member adding security by my side. We did not realize until too late that a horse and carriage could have been rented. One hour later we reached our bus and collapsed on the floor.

From Frankfurt some of us headed toward Finland, others back to the USA. I went back to Finland as I had promised to visit relatives and friends in southern Finland. A cousin's family lived in Imatra. Since her husband happened to be in Helsinki on business for his firm, I had a chance to ride to Imatra with him. The car was

a Volvo belonging to the firm he worked for.

The drive from Helsinki to Imatra took four hours without stop for a coffee break. My cousin's husband called his wife on the car phone when we were near Imatra to let her know when to put the potatoes on to cook. Most all cars in Finland are of European or Japanese make. There are very few American made cars in Finland since they are more expensive.

My cousin's house was a three-year-old tri-level, as many houses in that part of Finland seemed to be. These houses are completely modern and beautiful. However, they have to have at least 3 or 4 thicknesses of glass window panes to keep out the bitter cold of winter. From this location I had a chance to visit within a quarter mile of the Russian border.

On the outskirts of Imatra is a very pleasant hotel where my relatives took me for afternoon coffee. I'm sure it would delight any American as a vacation spot. Although we just came for coffee, I was told that on certain evenings a specialty of the hotel is prepared. It is called "rosvolammas" (stolen lamb).

A lamb is stuffed with certain vegetables and spices and is then roasted in a pit outside. It is supposed to be gourmet cooking. I was promised literature on this, which I am waiting for, to have a more complete explanation of the food. However, it is called "stolen lamb" because in years past a lamb was stolen and in order for the owner not to know, the thieves would roast the lamb in a ground pit. The lamb is not stolen anymore, but the name stuck.

Another interesting place at Imatra was a fish nursery. Here many kinds of fish were fed and grown for customers to buy. The fish were in a natural pond fed by spring water from a nearby hill. A customer was allowed to either fish for his meal or buy it outright. My relative bought two salmon and had them smoked. That salmon tasted especially good at dinner that evening. Also at the fishery were a couple of deer fenced in and a couple of geese. Customers could enjoy watching them while their fish was being smoked.

(continues next week)

Huhtala Oil Company

East Templeton
Puh. 632-1221

Perustettu 1945

Uudet asiakkaat tervetulleita
Yli 35 vuotta ammattitaitoista palvelua.

MOODY'S DINER and CABINS

Erikoisia paivallisia.
Curb-palvelus.

KOITTEKOISET LEIVOKSET

WALDOBORO, MAINE

THE FINNISH COOKBOOK
by Beatrice Ojakangas
IS BACK!
Price \$8.95
Postage & handling 1.00
Mass. resident's sales tax .45
RAIVAaja PUBLISHING COMPANY
Box 600, Fitchburg, Mass. 01420

FITCHBURG

JA YMPÄRISTÖ

Tulevia tilaisuuksia

Maaliskuun 3 p:nä vietetään Kalevalan 150-vuotisjuhlaa Elm Streetin Lähetyssirkossa Fitchburgissa. Ohjelma on samankaltainen kuin aikaisempina vuosina. Lisäksi Miriam Lehto, Ellen Hansas ja Roy Helander saattavat esittää pikuskitejä. Pääpuhujasta ei ole vielä päätetty tässä vaiheessa.

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, helmikuun 2 p., klo 8 illalla, Hi-Lites soittaa. Järjestää FACS.

Finnish Central Committee kokoontuu maanantaina, helmikuun 4 p., klo 7:30 illalla Kalevala Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Kokouksessa päätetään Kalevala Päivän ohjelmasta.

NIMIPÄIVIÄ

Tammikuun 30 p. Irja
Tammikuun 31 p. Riitta
Helmikuun 1 p. Riitta
Helmikuun 2 p. Aamu
Helmikuun 3 p. Valo
Helmikuun 4 p. Armi
Helmikuun 5 p. Oiivi

SYNTYNEITÄ

Poikalapsi tammikuun 2, 1985 Mr. ja Mrs. Mark E. Lehtola (Marquerite D. Labor), 95 Asplund Drive, Lunenburg, MA.

Tyttölapsi tammikuun 9, 1985 Mr. ja Mrs. Kurt R. Somerole (Lois A. Matson), Poor Farm Road, New Ipswich, N.H.

Oletko konekirjoitus-taitoinen?

Usaatko sekä suomea että englantia?

Mikäli vastauksesi oli myönteinen kumpaankin kysymykseen ja mikäli olet halukas työskentelemään väliaikaisesti, otapa yhteys Raivaajan toimistukseen. Tarvitsemme tuuriajia aina silloin tällöin sekä sairaus- että lomapäiviä varten. Lisätietoja saa joko pistäytymällä toimistomme tai soittamalla puhelimitse: Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Ma - puh. 343-3822.

McGrath-Aaltonen Vihitty

Karita Aaltonen ja Thomas McGrath vihittiin St. Bernard'sin kirkossa Fitchburgissa. Morsiamen vanhemmat ovat Eric ja Judith Aaltonen, 167 Fitchburg Road, Townsend, Sulhasen vanhemmat ovat John ja Ann McGrath, 30 Allston Place, Fitchburg. Morsian sai päästötodistuksen North Middlesex Regional High Schoolista.

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. BOX 309 Westminister, MA
Vali tietään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

HENRY J. LEBLANC Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO

KODINOMISTAJIEN
AUTO-PALO - HENKIVAKUUTUSIA

376 Summer St., Fitchburg, Mass. Puh. 343-4853
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Social Security TIETOJA

LISÄPÄDÄTYKSET

"Henkilö, joka työskentelee useamman kuin yhden työnantajan palveluksessa, on saatanut maksaa enemmän Social Security veroja kuin mitä vaaditaan lain mukaan", sanoi Fitchburgin Social Security viaston aluejohtaja.

Mikäli näin on tapahtunut, asianomainen henkilö voi vaatia palautusta laatimalla kysymys vuoden veroilmoitustaan. Jos työnantaja pidätti liian veroja, henkilön tulisi pyytää palautusta tältä.

Lisätietoja veroista ja palautuksista saa valtion verohallitukselta, IRS:ltä, Social Security avustuksia koskevista kysymyksistä voi kääntyä Fitchburgin Social Security viaston puoleen 881 Main St., Fitchburg, MA.

Kokaiinia koululaisen

kätköissä

Viime viikon torstaina Fitchburgin Memorial Middle Schoolin virkailijat käyttivät hyväkseen korkeimman oikeuden päätöstä, minkä mukaan koulujen virkailijoilla on oikeus tarkastaa koululaisten omaisuutta ilman etsintälupaa. Seurauksena löydettiin pieni määrä kokaiinia oppilaan kaapist.

Erään 14-vuotiaan pojan kaappi avattiin koska koulun virkailijat uskoivat heillä olevan päteviä syitä uskoa pojalta olleen marijuanaa hallussaan.

Politiisijäsen James D. Curry, jonka tehtävänä on tutkia nuorisoriikollisuuteen liittyviä juttuja, sanoi koulun varajohtajaopettaja Paul Lurian suorittaneen etsinnän ja löytäneen kaapistasta noin neljännesgrammaa kokaiinia.

Curryn mukaan Fitchburgin poliisilaitos oli tyytyväinen tapaan, millä kaupungin ensimmäinen etsintälupaton etsintä suoritettiin.

Hän sanoi opettajien usein näkevän ikkunan välityksellä, miten oppilaat myyvät huumetta toisilleen. Ennen heillä ei ollut kuitenkaan juuri mitään keinoja todistaa näitä epäilyksiään.

Curry toivoo uuden päätöksen pelottavan koululaisia siinä määrin, että luopuvat huumaiden käyttämisestä ja myymisestä kokonaan.

Hän sanoi opettajien usein näkevän ikkunan välityksellä, miten oppilaat myyvät huumetta toisilleen. Ennen heillä ei ollut kuitenkaan juuri mitään keinoja todistaa näitä epäilyksiään.

Curry toivoo uuden päätöksen pelottavan koululaisia siinä määrin, että luopuvat huumaiden käyttämisestä ja myymisestä kokonaan.

Hän sanoi opettajien usein näkevän ikkunan välityksellä, miten oppilaat myyvät huumetta toisilleen. Ennen heillä ei ollut kuitenkaan juuri mitään keinoja todistaa näitä epäilyksiään.

Curry toivoo uuden päätöksen pelottavan koululaisia siinä määrin, että luopuvat huumaiden käyttämisestä ja myymisestä kokonaan.

Hän sanoi opettajien usein näkevän ikkunan välityksellä, miten oppilaat myyvät huumetta toisilleen. Ennen heillä ei ollut kuitenkaan juuri mitään keinoja todistaa näitä epäilyksiään.

Curry toivoo uuden päätöksen pelottavan koululaisia siinä määrin, että luopuvat huumaiden käyttämisestä ja myymisestä kokonaan.

Hän sanoi opettajien usein näkevän ikkunan välityksellä, miten oppilaat myyvät huumetta toisilleen. Ennen heillä ei ollut kuitenkaan juuri mitään keinoja todistaa näitä epäilyksiään.

Curry toivoo uuden päätöksen pelottavan koululaisia siinä määrin, että luopuvat huumaiden käyttämisestä ja myymisestä kokonaan.

Kovat pakkaset eivät näytä pelottavan tätä hymyilevää fitchburgilaista lapsijoukkoa. Mutta niinhän se on, että pakkasessakin tarkenee, kunhan on vain tarpeeksi lämmintä vaatetta päällä.

Ylitarkastajaa etsitään jälleen

Fitchburgin koulukomitea sai ryhtyä uudelleen ylitarkastajan etsintään, sillä komitean valittu Bruce E. Willard ilmoitti viime viikon torstaina, että hän ei halua virkaa itselleen.

Myöhemmin samana päivänä komitean toinen valittu Robert V. Barbarasi Mansfieldistä antoi komitealle myös kieltävän vastauksen.

Willard, jonka komitea valitsi yksimielisesti johtamaan Fitchburgin 4,500 oppilaan koulujärjestelmää, soitti pormestari Bernard F. Chartrandille päätöksensä viime viikon torstaina.

Puhelinkeskustelun päätyttyä Chartrand sanoi, että Willardin vaimo ei ollut halukas muuttamaan. Nykyisellään Willard toimii ylitarkastajana 1,700 oppilaan järjestelmässä Shelbourne Fallsissa.

Kun syytä kysyttiin Willardilta itseltään, hän sanoi syiden olleen henkilökohtaisten elämänsä ja halun puhua niistä sen enempää.

Willardin ajatukset Fitchburgin koulujärjestelmästä olivat kuitenkin positiiviset. Hän sanoi tavanneensa monia hyviä ja miellyttäviä ihmisiä, jotka ajattelivat koulujärjestelmän parasta ja joiden toiveena oli yhteisvoimin voida parantaa nykyistä järjestelmää.

Maanantain mennessä tiedettiin kertoa kolmannen ehdokkaan jo luopuneen kilvasta.

Fitchburgin opettajajyhdytyksen presidentti Diane Zeiner uskoi, että viime päivien tapahtumat olivat mahdollisesti merkinä siitä, että monet pitivät Fitchburgin koulukomitean tarjoamaa \$50,000 palkkaa liian alhaisena.

Hän toivoo, että komitea huomioi tämän seikan ryhtyessään etsimään uutta ylitarkastajaa.

Vanha väki kertoo

Meidän piti pukeutua Apinan pukuun pelastaaksemme itseämme selkäsäunasta. Puvut oli tehty tiivistä kankaasta ja maalattu siten että näyttivät apinalta. Niiden lävitse ei kulkenut ilma tipaakaan. Me jouduimme apinoimaan, hyppelämään - tuoleilla ja pöydillä, heittämiään härkäpölyä näyttämön lattialla. Yleisö riemuitsi ja me olimme hiestä märkinä puvun sisällä ja ilmaakin alkoi loppua. Mutta selvitimme siitä kuitenkin ja pääsimme ihmisten joukkoon.

-Kerran meillä oli ajurina henkilö jonka ei olisi pitänyt ajaa pimeän aikana. Me emme sitä tienneet, mutta yöllä näytelmän jälkeen paluunmatkalla sen huomasi. Tie oli korjauksen alla ja tielle oli asetettu varoitusta osoittamaan tien vaarallisuutta. Meidän ajurimme ei sitä nähnyt ja joku edessä oleva henkilö huomautti ajurille, että "älä aja, siellä on pukki tiellä". "Kenen pirun puki siellä yöllä on", sanoi ajuri ja antoi mennä. Sai kuitenkin autonsa pysäytettyksi kun tunsin, että siellä sittenkin oli pukki.

Ed Helander

Finlandia Foundation Boston Chapter

Finlandia Foundation Boston Chapter'n vuosikokous pidetään sunnuntaina, tammik. 27 päivänä klo 3:00 iltapäivällä International Institute, 287 Commonwealth Avenue, Boston, MA.

Kokouksessa valitaan johtokunnan jäsenet vuodelle 1985. Sen jälkeen he puolestaan valitsevat toimihenkilöt. Toivomuksena on löytää vapaaehtoisia henkilöitä, jotka ovat valmiita antamaan osan ajastaan ja kyvystään Finlandia Foundationin hyväksi. Barbara Aalto on luvannut jälleen kerran toimia nimityskomitean johdossa. Hänelle voi soittaa nimitysasioissa numeroon: 617-697-6510.

Finlandia Foundation Inc. - Boston Chapter

International Institute

287 Commonwealth Ave., Boston, Ma 02115

Sunnuntaina, tammikuun 27 p., klo 3 ip.

Vuosikokous, minkä jälkeen Veikko Vuorikari Kuopiosta puhuu Suomen talouselämästä sekä Kehitysaluerahastosta.

HYVÄ KAHVITARJOILU! KAIKKI TERVETULLEITA!

Florida kutsuu!

Edustakainen junamatka Bostonista mihiin tahansa Floridan kaupungeista \$150 aikuisilta, lapset puolella hinnalla

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St., Leominster Puh. 537-4536

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, Ma. Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Kuolleita

FITCHBURG - Salme (Peterson) Luoma, 80, 547 Ring Road, kuoli yllättäen maanantaina, tammikuun 21 p:nä Burbankin sairaalassa.

Hän oli syntynyt huhtikuun 4, 1904 Gloucester'ssä Michael ja Hilda (Tulppo) Petersonin tyttärenä ja asui suurimman osa elämästään Fitchburgissa.

Vainaja kuului Messiah Luterilaiseen seurakuntaan ja sen suomalaisen Naistenliittoon. Aikaisempina vuosina hän lausoi myös kirkon kuorossa.

Kaipaamaan jäi aviopuoliso Toivo P. Luoma; poika, pastori Robert P. Luoma, Alexandria, Minn.; kolme lapsenlasta; kaksi lapsenlasten lasta; sekä neljä sisarusten lasta.

Hautajaiset pidettiin torstaina Messiah Luterilaisessa kirkossa, Siunauksen toimittivat pastori Kenn Cobb englannin- ja past. Raymond Aho suomenkielillä. Hautausmaahan.

Hautauksesta huolehti Sawyer-Miller Hautaustoimisto Fitchburgissa.

WORCESTER, MA - Oiva Nisula, 82, kuoli sunnuntaina, tammikuun 20, 1985 Lutheran Hoitokodissa, 26 Harvard St., Worcester.

Hän työskenteli 42 vuoden ajan Norton Co. yhtiössä jäsenen eläkkeellä 1967. Hän kuului Zion Lutheran kirkkoon sekä Greendale Retired Men's klubin. Hän kuului myös Vapaamuurarien järjestöön.

Hänen vaimonsa Jennie E. (Anderson) Nisula kuoli 1974. Vainaja oli syntynyt Gardner, Massassa Juho ja Ida Maria (Heikkinen) Nisulan poikana ja asui Worcesterissa suurimman osan elämänsä.

Kaipaamaan jäi tytär Phyllis V. Eliolampi, Holden; sisar, Jennie Johnson, Gardner; kaksi tyttären lasta sekä useita sisarusten lapsia.

Hautajaisista huolehti Nordgren Memorial Chapel hautaustoimisto Worcesterissa. Hautausmaahan.

Hautausmaahan.

Maynard, Mass.

JÄLKIMUISTOJA FINNFEST USA 1984

Nyt talven pakkasien paukuksessa on lämmittävää muistella niitä lämpöisiä ja henkisesti kohtavia Finn Fest-juhlia heinäkuun alkupuolella 1984. Worcester ja Fitchburg olivat ne juhla-kaupungit ja juhlatuimikunta oli kokoonpanu monen paikkakunnan Suomalaisista asukkaista. Etevä joutokaa!

Muutamat sadepisarat rapistelivat linja-auton ikkunoita kun aloitimme matkamme Maynardista Worcesteriin Polyteekun konserttiin mutta perille tulimme aurinko ja pilkistelevä pilvien lomasta, ikäänkuin tervetuloa joulukuulle. Meitä oli Maynardista kaksi linja-auton lastia, tällainen joukko markustaminen on hauskaa ja huoletona, kun saa jättää ajohuolet toisille, näillä ruuhkatellillä. Meillä oli ajurina nainen, mutta hyvin pyörähtelivät ohjaukseen ja muut.

Komea ja aistikas Mechanic Hall täyttyi yleisöstä, parvekkeita myöten, ehkä siinä 1,400 henkeä. Polytec kuoro soitti olevansa maineensa mukainen ja yleisö oli niin taiteen nälkäinen, että aplodeista ei tahtonut tulla loppu vaikka saivat jo monta ylimääräistä esitystä. Viimeksi ylimääräisenä kuulti Finlandia oli niin mahtavasti laulettu, että epävi

KIRKOLLISIA UUTISIA

Messiah Luterilaisen seurakunta

Sunnuntaina, tammikuun 27 p., Suomenk. jumalanpalvelusta ei ole. Klo 9:15 aam. Sunnuntai koulu. Klo 9:15 aam. Aikuisten raamattutunti. Klo 9:30 aam. Sr. Korkeakoululaisten raamattutunti. Klo 9:30 aam. suomenkielinen Luterilainen tunti Leominsterin asemalla WCMX, 1000 am. Klo 10:30 aam. Engl. jumalanpalvelus. Klo 5:00 ill. Nuorten tarjoama spahgetti-illallinen, jonka jälkeen klo 6:30 alkaa seurakunnan vuosikokous.

Elm St. Lähetyseurakunta

Sunnuntaina, tammikuun 20 p., klo 8:30 ap. radiohartausta NEW LIFE - asemalta WEIM am - 1280, Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap. saarna past. David Wuori. Klo 10:30 ap. kahvi- ja mehutarjoilu. Pyhäkoulu klo 10:45 ap. katekiseille.

Tiistaina, tammikuun 22 p., klo 7:30 ill. Aikuisten kuoro-harjoitus. Klo 7:30 ill. viikkokoulu hartausiltoja. Kahvitarjoiluun kutsuvat Mr. ja Mrs. Arvo Sipilä & Lauri.

Bethel - seurakunta

Suomenkielinen radiohartausta. Hyvät Uutiset, lähetetään joka sunnuntaiamuuna asemalta WEIM - 1280, Fitchburg, klo 8:45 aamulla.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään Kalevala Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg, sunnuntaiin, alkaen klo 2 iltapäivällä. Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan aina tarpeen mukaan.

Tiedusteluja seurakunnan toiminnasta voidaan tehdä ottamalla yhteys Yrjö Kalnuun, puh. 342-7155 tai Liisa Liedekseen puh. 342-4474.

MARY MÄKI' 10 Bancroft St., Maynard, MA. 94 vuoden ikäinen, pitkäikäinen Maynardin asukas kuoli joulukuun 30 p., 1984 Emersonin sairaalassa Concord, MA.

Hän oli syntynyt Suomessa ja tullut Maynardiin 1910. Hän nuorempana työskenteli American Woolen Co. kutomotehtaan kutojana. Hänen miehensä Ivar E. Mäki kuoli vuosikymmen sitten. Häntä jäi jälkeksi kaksi tyttärettä, Mildred Maynardissa ja Linnea Gerow New Port Richey, Fla. Kaksi lastenlasta ja yksi lastenlasten lapsi ja muita sukulaisia ja ystäviä.

Twombly-Loika hautaustoimisto huolehti hautauksen Glenwood hautausmaahan.

Ed Helander

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller Director Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST. FITCHBURG, MA TELEPHONE: 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means

Local or Distant

Our convenient location, easily accessible from all parts of city and suburban towns

Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING

IN COMPLIANCE WITH FTC